

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА 2011

СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ

“ЛУДАШКО ЈЕЗЕРО”

децембар 2010

САДРЖАЈ

1. АКТИВНОСТИ И МЕРЕ НА ЗАШТИТИ, ОДРЖАВАЊУ И ПРАЋЕЊУ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊУ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ (1,2)	3
1.1. Организовање и опремање	3
Организовање.....	3
Опремање Визиторског центра Лудаш	3
Опремање чуварске службе	3
Чување- надзор и праћење стања	3
Чување простора СРП „Лудашко језеро“ и надзор над спровођењем прописаних режима	3
Праћење стања природних вредности на терену кроз чуварску и стручну службу.....	4
Обележавање и одржавање ознака	4
Документационо- информациони систем.....	4
Опште мере заштите	4
Посебне мере заштите	5
2. ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ НА ОДРЖИВОМ КОРИШЋЕЊУ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ, РАЗВОЈУ И УРЕЂЕЊУ ПРОСТОРА	5
2.1. Заштита и коришћење природних ресурса	5
Пољопривредно земљиште.....	5
Ловни ресурс.....	6
Развој и уређење простора.....	6
3. ЗАДАЦИ НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА (5,6)	6
3.1. Истраживања.....	6
Хидролошка истраживања	6
Орнитолошка истраживања	6
3.2. Едукација	6
Едукација ученика основних и средњих школа	6
Излетничко- образовне посете.....	6
Еко-камп на Лудашком језеру	6
Међународни волонтерски радни кампови.....	6
4. АКТИВНОСТИ НА ПРОМОЦИЈИ ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЂЕНОГ ПОДРУЧЈА (6)	7
4.1. ПРОГРАМСКА, ПЛАНСКА И ПРОЈЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА.....	7
4.2. ОБЛИЦИ САРАДЊЕ И ПАРТНЕРСТВА СА ЛОКАЛНИМ СТАНОВНИШТВОМ И ДРУГИМ ВЛАСНИЦИМА И КОРИСНИЦИМА НЕПОКРЕТНОСТИ	7
5. САРАДЊА	7
5.1. Сарадња са државним институцијама	7
5.2. Међународна сарадња.....	8
5.3. Сарадња са цивилним сектором	8
6. Планирана ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА УПРАВЉАЊА У 2011.	9

Годишњи програм управљања базира се на документима: предлог Плана управљања СРП „Лудашко језеро“ 2010-2019 (у фази добијања сагласности након јавне расправе), Извештају о реализацији годишњег програма управљања 2010.

1. АКТИВНОСТИ И МЕРЕ НА ЗАШТИТИ, ОДРЖАВАЊУ И ПРАЋЕЊУ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊУ ПРИРОДНИХ И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ (1,2)

1.1. ОРГАНИЗОВАЊЕ И ОПРЕМАЊЕ

Организовање

Јавно предузеће „Палић-Лудаш“ је управљач на четири заштићена подручја у региону Суботице а једно од њих је и СРП „Лудашко језеро“

Сектор заштите природе у Јавном преузећу „Палић-Лудаш“ организовано је у функцији обављања управљачких послова на заштићеним подручјима . Стручна служба задужена је за планирање, програмирање, праћење стања, извештавање и надзор над радом чуварске службе. Чуварска служба обавља послове чувања, праћења стања и активних мера заштите.

У оквиру Службе се такође обављају послови сарадње са корисницима и власницима парцела у заштићеним подручјима. Обављају се и послови промоције и развоја едукативних садржаја.

Опремање Визиторског центра Лудаш

Завршетак опремања Визиторског центра Лудаш у Хајдукову који је у функцији радног простора Управљача свих заштићених природних добара у Суботици. Неопходно је довршити систем за биосанитацију воде и завршити процедуру техничког пријема како би објекат дошао у пуну функцију.

Опремање чуварске службе

Опрема чуварске службе (униформе, фотоапарати, алати, теренско возило) реализована је 2008. године путем донације из ЕУ фондова. Потребно је део обновити (униформе) а део унапредити (фотоапарати, ГПС, мотоцикли и бицикли за чуваре)

Чување- надзор и праћење стања

Чување простора СРП „Лудашко језеро“ и надзор над спровођењем прописаних режима

Активности ће се наставити обављањем чуварских и надзорничких послова. Континуирани посао чувања простора природног добра и надзора над спровођењем режима заштите, намену и коришћење повшина, као и понашање посетилаца, обављаће један чувар у сарадњи са *Волонтерском чуварском мрежом – МЗ Шупљак.*

Праћење стања природних вредности на терену кроз чуварску и стручну службу.

Послове праћења стања спроводиће делом чувар, а делом стручни сарадник надлежан за ово заштићено подручје. На посебном евиденционом картону води се чуварски дневник и подаци се континуирано уносе у базу података у оквиру Сектора заштите природе Јавног предузећа „Палић Лудаш“. Вођење документације о заштићеном добру обавља стручни сарадник Сектора.

Обележавање и одржавање ознака

Одржавање обавезних табли и ознака на основу Правилника о обележавању природних добара (Сл.гл. РС 30/92,24/94,17/96) одвијаће се према потреби- у случају оштећења, или уништавања обавезних ознака.

Завршетак обележавања линије границе Резервата и зона заштите према усвојеној методологији

Документационо- информациони систем

Наставак рада на бази података неопходној за управљање заштићеним подручјем. Уношење нових података. Употреба ГПС- уређаја за унос значајних података. Проширење базе новим садржајима (површина, бројност популације и други значајни параметри)

Опште мере заштите

- Теренским надзором, као и сарадњом и контактима са корисницима простора, реализоваће се спровођење режима заштите
- Одржавање водног режима. Надзор и сарадња у одржавању устава на насипима, испустима из језера и других објеката у функцији одржавања режима воде језера, у сарадњи са ВДП „Северна Бачка“.
- Управљач ће предузимати активности у оквиру својих ингеренција, да се у језеру установи оптимални ниво воде током целе године из аспекта заштите природе .
- Спровођење мера активне заштите природе у зависности од сезоне и временских услова (прављење отвора на леду, санациони излов рибе, сеча трске, уклањање смећа из језера и са обале) кроз заједничке активности стручне екипе Управљача и чланова разних удружења грађана (представника месних заједница и невладиних организација).
- Наставак систематског физичког, хемијског и биолошког праћења квалитета воде Лудаша (канала Палић-Лудаш, Лудаша, Киреша и Тисе) према утврђеном програму који реализује Завод за јавно здравље из Суботице. Наставиће се са утврђивањем физичко-хемијских показатеља, хидробиолошких параметара; обављаће се и специјална испитивања зими, као и утврђивање садржаја метала и бактериолошка испитивања. Узорковања ће се наставити досадашњом динамиком, на следећим локалитетима: улаз канала Палић-Лудаш у Лудашко језеро, средина и јужни део Лудашког језера и излив Киреша код бране Носа.

Посебне мере заштите

- Наставак спровођења мера активне заштите природе- радови на спречавању ширења трске и успоравању неповољних процеса сукцесије у реликтној степској заједници високе источне обале језера.
- Активности на спречавању зарастања влажних ливада, локалитет Птичарска кућа.
- Праћење стања влажних ливада током годишњих доба, локалитети Чурго, Киваго, Переш север, Переш југ
- Наставак мониторинга квалитативног и релативног- квантитативног састава ихтиофауне Лудашког језера, канала Палић- Лудаш и Киреша у сарадњи са Заводом за заштиту природе Србије
- Наставиће се реализација Пројекта „Ревитализација популације барске корњаче у Лудашком језеру“ у сарадњи са Удружењем грађана „Протега“
- Спровођење активности на очувању орнитофауне и њихових станишта у сарадњи са Удружењем љубитеља природе „Riparia“
- Наставак активности, како због помоћи у исхрани птица певачица током хладног зимског периода, тако и због боље и веће динамике у кретању и боравку ових птица у Резервату. На подручју резервата је постављена хранилица на локалитету у Селевењској шуми која се пуни семеном по потреби.
- Праћење пролећне и јесење миграције птица кроз Резерват (прстеновање- маркирање птица по међународним стандардима) у сарадњи са Удружењем љубитеља природе „Riparia“

2. ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ НА ОДРЖИВОМ КОРИШЋЕЊУ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ, РАЗВОЈУ И УРЕЂЕЊУ ПРОСТОРА

2.1. ЗАШТИТА И КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Пољопривредно земљиште

Део површина у заштићеном подручју је државно пољопривредно земљиште (највећим делом ливаде) Током 2009. и 2010. мањи део површина је преко Програма уређења и коришћења пољопривредног земљишта града Суботице дат у закуп. Током 2011 године се очекује даље давање у закуп. Постојећи услови заштите природе (део Уговора о закупу) ограничавају коришћење у складу са режимима. Одвијаће се координација, надзор и праћење активности купаца

Ловни ресурс

Активности на надзору и праћењу лова у односу на поштовање забране лова у Резервату.

Развој и уређење простора

Рад на едукативним стазама (одржавање)

Решавање питања коришћења објекта Визиторског центра у циљу реализациј програма са посетиоцима.

3. ЗАДАЦИ НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА (5,6)

3.1. ИСТРАЖИВАЊА

Хидролошка истраживања

Активности на обезбеђивању наставка истраживања хидролошких услова Лудаша са циљем сагледавања будућих могућих мера санације (нарочито решавања проблема муља).

Орнитолошка истраживања

Наставак пројекта *Структура и динамика популација рецентне орнитофауне Специјалног резервата природе „Лудашко језеро“*; маркирања птица вештачким маркерима (прстенима) и праћење миграције у сарадњи са Друштвом еколога „Рихар Чорнаи“ и Удружењем љубитеља природе „Riparia“.

3.2. ЕДУКАЦИЈА

Едукација ученика основних и средњих школа

Припрема и штампање новог- допуњеног материјала за програме ђачких екскурзија, које приказују природне и културне вредности Специјалног резервата природе „Лудашко језеро“. Наставак организовања предавања о заштити природе у Визиторском центру Лудаш, како међу школском популацијом, тако и међу наставницима, учитељима и новинарима.

Излетничко- образовне посете

Обогаћивање програмских садржаја који су у вези са природним вредностима Резервата. Рад на унапређењу Програма за посетиоце (основне, средње школе; факултети; специјализоване посете).

Еко-камп на Лудашком језеру

Организовање традиционалног кампа за укључивање школске омладине, студената, научних радника из земље и иностранства у проучавање и заштиту природних вредности. Сарадња са удружењима грађана.

Међународни волонтерски радни кампови

Организовање радних кампова у сарадњи са Младим истраживачима Србије- Волонтерским сервисом Србије

4. АКТИВНОСТИ НА ПРОМОЦИЈИ ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА (6)

Предузимање свих активности ради подизања нивоа промоције СРП „Лудашко језеро“: Наставак рада на интернет презентацији Управљача (www.ludas.rs) , кроз поставке вести, текстова и фотографија.

4.1. ПРОГРАМСКА, ПЛАНСКА И ПРОЈЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

- Реализација **Плана управљања** СРП „Лудашко језеро“2010-2019 ,након добијања сагласности од Министарства животне средине и просторног планирања.
- Израда Годишњег програма управљања СРП „Лудашко језеро“:
- Израда Годишњег извештаја о реализацији Годишњег програма управљања СРП „Лудашко језеро“
- Израда посебних програма и пројеката и документације за конкурисање за средства (на локалном и међународном нивоу)

Учешће у изради разних Програма који се односе на СРП „Лудашко језеро“; а реализују их друге институције или невладине организације

4.2. ОБЛИЦИ САРАДЊЕ И ПАРТНЕРСТВА СА ЛОКАЛНИМ СТАНОВНИШТВОМ И ДРУГИМ ВЛАСНИЦИМА И КОРИСНИЦИМА НЕПОКРЕТНОСТИ

Сарадња са корисницима простора са идејом остваривања циљева заштите и организовања заједничких акција са:

- Месном заједницом „Хајдуково“ - око заједничких акција на језеру; формирање дела волонтерске чуварске мреже, заједничке акције на језеру
- Месном заједницом „Шупљак“ - око очувања културно-етнолошког наслеђа тог предела и унапређења рада волонтерске чуварске мреже, формирање шетне стазе на локалитету Школа
- Програмска сарадња са корисницима простора (,пољопривреда, ловство, водопривреда)

5. САРАДЊА

5.1. САРАДЊА СА ДРЖАВНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

- Програмска сарадња са Градом- Општином
- Програмска сарадња са надлежним Секретаријатом у Покрајини
- Програмска сарадња са Министарством животне средине и просторног планирања
- Програмска сарадња са Покрајинским заводом за заштиту природе у Новом Саду и другим стручним установама
- Програмска сарадња са научним институцијама и институцијама културе
- Сарадња са васпитно- образовним установама

5.2. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

- Стручна сарадња и размена искустава са Националним парком Кишкуншаг (Мађарска) – рад на заједничким програмима и координација размене посетилаца (ZöldHáz Morahalom).
- Наставља се континуирана сарадња на нивоу надзорника заштићених добара и стручних сарадника.

5.3. САРАДЊА СА ЦИВИЛНИМ СЕКТОРОМ

- Сарадња са Удружењем љубитеља природе „Рипариа“ и кроз разне програме мониторинга ретких и угрожених врста и спровођења мера активне заштите природе
- Сарадња са другим заинтересованим удружењима.

6. ПЛАНИРАНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА УПРАВЉАЊА У 2011.

Активности на реализацији Годишњег програма управљања СРП "Лудашко језеро" за 2011. годину		Управљач	Град-Општина Суботица	Покрајински секретаријат за заштиту животне средине и одрживи развој	Министарство животне средине и просторног планирања	Посебни пројекти
1.	Активности и мере на заштити, одржавању, праћењу стања и унапређењу природних вредности					
1.1.	Организовање и опремање		600 000,00	600 000,00	600 000,00	
1.2.	Чување простора резервата и надзор	620 000,00			1 400 000,00	
1.3.	Обележавање	80 000,00		100 000,00		
1.4.	Документационо-информациони системи	100 000,00	100 000,00			
1.5.	Опште мере заштите	80 000,00	100 000,00			500 000,00
1.6.	Посебне мере заштите	150 000,00	2 000 000,00	400 000,00	200 000,00	
2.	Активности на одрживом коришћењу природних вредности, развоју и унапређењу простора					
2.1.	Заштита природних ресурса					
2.2.	Пољопривредно земљиште		80 000,00			
2.3.	Ловна фауна					80 000,00
2.4.	Развој и уређење простора	40 000,00	100 000,00		100 000,00	
3.	Научно-истраживачки И образовни рад					
3.1.	Истраживања					200 000,00
3.2.	Едукација	150 000,00	100 000,00	100 000,00		
4.	Промоција вредности заштићеног подручја					
4.1.	Информисање	80 000,00	100 000,00			
4.2.	Промоција	80 000,00	100 000,00			
5.	Програмска планска пројектна документација					
5.1.		160 000,00			200 000,00	500 000,00
6.	Сарадња са локалним становништвом и корисницима					
		40 000,00				
7.	Сарадња са надлежним субјектима и организацијама у спровођењу Плана управљања					
	УКУПНО	40 000,00	100 000,00	100 000,00		
Сума (РСД)	10 080 000,00	1 620 000,00	3 380 000,00	1 300 000,00	2 500 000,00	1 280 000,00